

Tallinna Tehnikaülikool nõuab oma seadust

Eelmisel nädalal pöördusid Tallinna Tehnikaülikooli professorid avaliku kirjaga Riigikogu ja valitsuse poole, nõudes kõrgkoolide vahel õiglasemat raha jagamist.

36 professori allkirjaga kirjas öeldakse, et tehnikaülikooli õppe- ja teadustegevust pärsib eelkõige alafinantseerimine riigieelarvest. "1996. aastaks eraldati Tartu ülikoolile, kus toimub valdavalt humanitaar- ja loodusteaduslik ning meditsiinialane koolitus, õppekuludeks 137 miljonit krooni, mis teeb ühe üliõpilaskoha maksumuseks 22 300 krooni. Eesti Põllumajandusülikoolile eraldati 41,8 miljonit krooni, mis teeb üliõpilaskoha maksumuseks 26 900 krooni. Tallinna Tehnikaülikool sai 90 miljonit krooni ehk 16 000 krooni ühe üliõpilase kohta," võrreldakse kirjas.

"Oleme jõudnud olukorda, kus firmades osakoormusega töötavad üliõpilased teenivad rohkem kui tehnikaülikooli täiskohaga professorid, rääkimata enamiku riigiasutuste ning erafirmade tipp- ja keskastme juhtidest," tõdetakse ühisavalduses.

Tehnikaülikooli professorid nõudsid õppekulude finantseerimist mahus, mis vastab üliõpilaskoha maksumusele tehnika- ja majandusteaduste õpetamisel. Nad nõudsid, et veel 1996. aastal eraldataks TTÜle täiendavalt 20 miljonit krooni õppejõudude töö väärilisemaks tasustamiseks ning palga tõstmiseks 35 protsendi võrra, samuti õppe- ning teadustegevuseks hädavajalike seadmete ja materjalide hankimiseks. Õppejõud pidasid vajalikuks vastu võtta Tallinna Tehnikaülikooli seadus.

Haridusministeeriumi nõunik Kaa-

rel Tarand pidas kummaliseks väidet, et TTÜ ei saa professorite ja teiste õppejõudude töö tasustamisel kasutada oma õigusi avaliku ülikoolina. "TTÜ finantseerimisel lähtub ministeerium üliõpilaskoha maksumusest, mille arvutamiseks on oma metoodika. Lõppkokkuvõttes otsustab aga rahastamise Riigikogu," selgitas ta.

Professorite toodud näidet, et üliõpilaskoht Tartu Ülikoolis ja Eesti Põllumajandusülikoolis on tunduvalt kallim kui TTÜs, lahates nentis Kaarel Tarand: "Võib oletada, et tehnikaüliõpilase koht maksab Eestis pisut vähem kui Soomes, samas on meil teised valdkonnad eelistatumad — näiteks põllumajandus. Ühe või teise valdkonna eelistus on ühiskondliku kokkuleppe küsimus, sellekohase otsuse langetab Riigikogu lähtuvalt sellest, kelle hääl on kaalukam."

TTÜ ja Tartu Ülikooli üliõpilaskoha

maksumuse vahe tuleb ka sellest, et viimasel pole kaugõpet (kaugüliõpilaste kohad on odavamad). Lisaks neelab kolmandiku TÜ üliõpilasrahast ainult üksainus — arstiteaduskond.

Professorite argumenti, et üliõpilased teenivad õppejõududest rohkem, nimetas Tarand "emotsionaalseks": "Ministeerium ei saa saata eraettevõtetesse kirju, mis keelavad üliõpilastest töötajatele suurt palka maksta. Kui ülikooli juhtkond ei suuda tagada õppejõududele inimväärilist töötasu, tuleb uus valida."

Professorite avalik kiri Riigikogule ja valitsusele tähendab Tarandi hinnangul umbusalduse avaldamist TTÜ kui avalik-õigusliku ülikooli juhtkonnale. "Riik lähtub raha jagamisel üliõpilaskohtade maksumusest. Ma ei arva, et need oleksid praegu kellegi kasuks või kahjuks," ütles haridusministri nõunik.

Tarand tunnistas, et kõrghariduse rahastamise põhimõtted tervikuna ei ole kõige ratsionaalsemad. Praegu töötatakse välja uusi põhimõtteid, neid arutatakse üleeilsel istungil ka kõrghariduse nõukoda. Ministeerium taotleb uute põhimõtete kajastumist juba tuleva aasta riigieelarves, kuid Tarandi väitel pole põhjust arvata, et see palju olukorda muudaks. Samuti pole põhjust arvata, et lähiajal hariduskulude osa rahvatulust võiks tõusta — see eeldaks maksumuudatuste suurendamist.

TTÜ seaduse eelnõu haridusministeerium esitada ei kavatse. "Ülikooli seadus rahuldab kõiki ülikoolide vajadusi õigusliku regulatsiooni suhtes," väitis Tarand. Ta kinnitas, et Tartu Ülikooli seaduse tühistamist ei nõuta, kuid ka uusi huvigruppide privaatsesundit loovaid seadusi rohkem ei algatata.

EHA LAANEPERE